

دومین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در مهندسی سازه و مدیریت ساخت دانشگاه صنعتی شریف - اسفند ۱۳۹۶

حمل و نقل چندوجهی کالا در ایران و نقش استراتژیک و ژئوپلیتیک آن در راستای توسعه پایدار

علی عسکر رفیعی^{۱*}، یعقوب جودی^۲

۱- کارشناس ارشد عمران-سازه، عضو هیأت علمی دانشکده فنی صومعه‌سرا، گیلان. aliaskar.rafee@gmail.com

۲- کارشناس ارشد عمران-راه و ترابری، دانشگاه آزاد تهران جنوب، ygb.joudi@gmail.com

جمهوری اسلامی ایران از جمله کشورهای است که به دلیل قرار گرفتن در موقعیت جغرافیایی بسیار مناسب از مزایای ترانزیتی خوبی بهره‌مند بوده و با توسعه شبکه حمل و نقل و ارتباط مطمئن، ایمن و کارآمد می‌تواند از این مزایا در راستای افزایش درآمدهای ارزی و ارتقای موقعیت استراتژیک خود در منطقه به نحو مطلوب استفاده کند. حمل و نقل هوایی، ریلی، جاده‌ای، دریایی و لوله‌ای انواع رویه‌های حمل و نقلی هستند اما شکل تازه‌ای از نقل و انتقال با عنوان حمل و نقل چندوجهی که شامل حداقل دو مد از انواع روش‌های حمل و نقلی است بازدهی خود را در عرصه‌ی جهانی از منظر اقتصادی و سیاسی به اثبات رسانده است. ایران با موقعیت استراتژیک و ژئوپلیتیک خود به دلیل گذر دو کریدور (شمال- جنوب و شرق- غرب) از مجموع سه کریدور تجاری جهان از ایران می‌تواند نقش سازنده‌ای در اقتصاد کشور و متعاقباً توسعه پایدار کشور ایفا نماید و از سوی دیگر به عنوان عنصری کارآمد در معادلات سیاسی جهان نمایان خواهد شد.

کلمات کلیدی: حمل و نقل چندوجهی، توسعه پایدار، حمل و نقل،

۱. مقدمه

واژه‌های توسعه پایدار، اقتصاد و حمل و نقل از جمله واژه‌هایی هستند که ارتباط بسیار مستحکمی بین آنها حاکم است چرا که با وجود حمل و نقل ایمن، سریع و اقتصادی کالا می‌توان شاهد رشد اقتصادی و در نتیجه توسعه پایدار کشور و حضور درخشان و موثر آن در جوامع بین‌المللی و لذا تاثیرگذاری در معادلات سیاسی و اقتصادی جهان شد. در این میان کشور ایران با موقعیت استراتژیک و ژئوپلیتیک خود امکان تحقق واژه‌های فوق را فراهم ساخته است. امروزه بسیاری از کشورهای بزرگ و صنعتی جهان، رشد و شکوفایی اقتصادی خود را مدیون تجارت و به تبع آن حمل و نقل چندوجهی می‌دانند [۱]. به واقع در دنیا به ازای یک واحد توسعه اقتصاد، دو واحد در حمل و نقل سرمایه‌گذاری می‌شود [۲]. در این میان کشور ایران نیز ضمن برخوردار بودن از موقعیت جغرافیایی بسیار ممتاز، قابلیت آن را دارد که در

توضیحات مربوط به نویسنده اول: عضو هیأت علمی دانشکده فنی صومعه‌سرا، گیلان *

Email: aliaskar.rafee@gmail.com